

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

238. An si Sacerdos moriatur post consecrationem, si adsit alius Sacerdos, teneatur sub peccato mortali perficere sacrificium? Et in tali casu, an hoc facere debeat Sacerdos, etiamsi non sit ieiunus, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Sup hoc in
Rel. seq. pre-
terit. à prin-
cipio, & si-
guanter in
§. 2.

bationis adstantium, consecrare Sanguinem; non tenetur eum consecrare, sed potest absque illius consecratione Missam finire: quia præceptum affirmatiuum perficiendi essentialiter sacrificium, quamuis sit diuinum non obligat eum timore prudente tanti damni. Si verò non sit prædictus timor, perficiendum est essentialiter sacrificium, consecrando Sanguinem; ut patet, & non consecrando aliam Hostiam, quando agnoscitur defectus consecrationis vini ante summptionem Hostiæ consecratae: in quo Doctores conueniunt. Ita ille. Et idem Adrianus in 4. quæst. 6. de Eucharist. quæ incipit, *Viso de impedimento*, §. *Pro responsione*, & Maior in 4. dist. 9. quæst. 3. §. *Tertio arguitur*, asserunt, si Sacerdos per errorem solum panem consecrauit, qui vinum sine magna offensione adstantis populi consecrare nequeat, ut quia mittendus est per mediam plebem aliquis, qui vinum ferat, posse eum in sacrificio pergere sine vini consecratione. Quod etiam censet probabile Azorius tom. 1. lib. 10. cap. 19. quæst. 3. §. *Maior*. Et hanc sententiam docet etiam Fagundez præcept. 1. lib. 3. cap. 5. num. 10. Marchinus de Sacram. Ordinis, tract. 3. part. 2. cap. 1. num. 16. & alij quos citat, & sequitur Leandrus de Sacram. tom. 2. tract. 7. disp. 5. q. 24.

scilicet imperfectum maneat, quod fortè inceptum fuit. Si autem ipse per se totam materiam necessariam sacrificij addat, addendo vnam Hostiam certo non consecratam, & vinum etiam non consecratum; sanè censetur integrè absolūtè sacrificare, potius quàm alienum sacrificium perficere. Ad sacrificandum autem integro illo modo, incipiendo à consecratione, cæteris omissis non habet ius, nec potest sic certò, & indubitato facere: solum enim debet in dubio quidem integrè sacrificare; nempe, si ille alius non incepit sacrificium: certò autem sacrificare integrè illo modo nullo iure licet; nam ad euitandum periculum manendi sacrificium alterius imperfectum, sufficit consecrare sub conditione illam ipsam Hostiam, ut iam probauimus. Quare à principio intrinseco, & ratione ex natura rei petita magis placet hæc opinio, quàm opposita sententia, cui solum defero propter Doctorem illius auctoritatem. Et hæc omnia docet Dicastillus loco citato. Vide etiam Præpositum in p. quæst. 83. art. 6. n. 192. qui docet in tali casu, Sacerdotem debere tantum consecrare Hostiam sub conditione: quod etiam tenet Villalobos in summa tom. 1. tract. 8. difficult. 32. n. 15.

RESOL. CCXXXVII.

Quid facere debeat Sacerdos, qui perficit sacrificium ab alio inceptum, si dubietur Hostiam fuisse consecratam?
Et an in tali casu debeat solum incipere à consecratione, cæteris omissis? Ex part. 10. tract. 12. & Misc. 2. Ref. 12.

Sup. hoc le-
ge dicitur
in Rel. seq.
quæst.

§. 1. Videtur vnum de duobus posse facere; nimirum aliam Hostiam sumere, eamque consecrare simul consecrando sub conditione aliam relictam à Sacerdote, de qua dubium est, an sit consecrata, & vitamque postea sumere: Vel posse nouam Hostiam consecrare, illam verò de qua dubitatur, an sit consecrata, sumere post summptionem vtriusque speciei à se consecratae, antequam sumat purificationem. Ita Syluester verb. *Eucharistia*, n. 12. Tabiena verb. *Missæ* 30. Henriquez lib. 9. cap. 4. n. 4. Bartholomæus ab Angelis dial. 5. §. 561. 562. & 569. cum aliis.

2. Sed doctus Pater Dicastillus de Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 4. dub. 16. num. 311. docet in tali casu Sacerdotem frustra adhibere aliam Hostiam, nec posse. Probatur primò, quod frustra: nam ille secundus Sacerdos solum debet tunc celebrare, ut sacrificium de quo dubium est, an sit inceptum, non maneat inceptum, sed perficiatur: ad hoc autem sufficit, quod nulla alia hostia adhibita, illam ipsam hostiam præcedentis Sacerdotis sub conditione consecret. Nam vel ille alius Sacerdos consecrauit illam, vel non. Si consecrauit, iste secundus sub conditione profertens verba, illam non consecrat, sed perficit sacrificium inceptum ab alio: ratione cuius perficiendi (si fortè inceptum fuit) iste alius suscipit hoc munus. Si verò ille prior non consecrauit, iste secundus consecrat; vult enim consecrare sub conditione, si alter non consecrauit. Quo casu nullo modo manet sacrificium aliquo non integrum; iam enim ab hoc posteriori vtriusque speciei consecratio fit. Ad quid ergo est necessaria illa Hostia? Probatur secundò, quod non possit adhiberi Hostia illa alia. Nam ius, & potestas, quam habet secundus Sacerdos incipiens, non à principio Missæ, sed à consecratione, solum est ius perficiendi sacrificium alterius, ne

Tom. II.

RESOL. CCXXXVIII.

An si Sacerdos moriatur post consecrationem, si adsit alius Sacerdos, teneatur sub peccato mortali perficere sacrificium?
Et in tali casu, an hoc facere debeat Sacerdos, etiam si non sit ieiunus, aut sit excommunicatus, aut irregularis?
Et quid in tali casu est faciendum, si quando Sacerdos moritur, vel infirmatur, iam consecrauerat vitamque speciem: & quid quando tantum consecrauerat vnam speciem?
Et quid est agendum, si constet Sacerdotem esse mortuum in Missa, & non constet in qua parte Missæ mortuus fuerit?
Et aduertitur in prædictis casibus, quod si nullus inueniri potest Sacerdos, non esse licitum laico Sanguinem, aut Hostiam sumere; & Mle Hostiam conseruanda est in Pyxide, & Calix in Sacratio.
Et si vini species corrumpantur, antequam inueniatur Sacerdos, qui eas sumat, in picinam proicienda sunt. Ex p. 9. tr. 6. & Misc. 1. Ref. 18.

§. 1. Affirmatiuè respondent communiter Doctores: quia integritas sacrificij est de iure diuino. Ergo necessarium est, quod sacrificium inceptum perficiatur, atque adeò quando non est possibile hoc fieri ab eodem Sacerdote, debet fieri ab altero. Et in tali casu debet hoc facere Sacerdos, etiam si non ieiunus, vel sit excommunicatus, aut irregularis. Hæc sententia, ut dixi, est communis, & probabilior. Negatiuum verò sententiam puto etiam probabilem; & ut talem, illam admittit Ludouicus de San Iuan in summa quæst. 7. art. 17. difficult. 11. Villalobos in summa, tom. 1. tract. 8. difficult. 32. num. 15. Sotus in 4. distinct. 13. quæst. 2. artic. 6. Pellizarius in Man. Reg. tom. 1. tract. 5. cap. 9. sect. 1. n. 15. Siquidem in Concil. Tolet VII. relato in cap. Nihil. 7. quæst. 1. dicitur: *Censuimus conuenire, ut in eo casu sit liberum alteri Episcopo, vel Presbytero, consecrationem exequi officij cæpi*. Loquitur autem Concilium de præsentis casu, sicque videtur indicare, Sacerdotem quidem posse, si velit, explere sacrificium modo supradicto relicto imperfectum; non tamen teneri: quod sentit Sot. in 4. dist. 13. quæst. 2. art. 6. §. 4. hinc colliges, Sacerdotem non teneri explere sacrificium ab alio

Sup. hoc in
Rel. seq. cur-
sum in §. Co-
cludo, ad lin.
3. & in §. ult.
ad lin. 6. &
pro Sacer-
dote ieiuno,
ib. in fin. &
inf. in tr. 1.
Rel. 101. cur-
sum in §. No-
ta. post me-
dium, vers.
ulterius si
sacerdos. &
supra in Re-
sol. 130. §.
ult. à lin. 2.

N 2 in

inchoatum, nisi ex accidere ad vitandum scandalum.

2. Sed casus de quo est questio, potest contingere dupliciter. Primo, quando Sacerdos qui moritur, vel infirmatur, iam consecraverat utramque speciem. Secundo quando tantum consecraverat unam speciem. Si primo modo contingat, hoc, quod debet secundus Sacerdos incipere ab illa parte Missæ, in qua alius finiuit: itaque adeo si Sacerdos mortuus est in ipsa sumptione Sacramenti, debet secundus Sacerdos tantum sumere species Sacramentales remanentes. Si vero secundo modo contingat, tunc est dubium, & diversitas inter Doctores: Aliqui enim dicunt, quod debet secundus Sacerdos, non solum consecrare Sanguinem, sed etiam prius alteram Hostiam, & postea suo tempore sumere utramque, & Sanguinem. Ita docet Innocentius in lib. 4. de Myster. Missæ, cap. 22. Quam sententiam D. Thom. in 4. dist. 8. q. 1. art. 4. dicit esse probabilem: ipse tamen docet oppositam, tanquam probabilioram. Aliqui dicunt, quod licet utroque modo fieri possit, consultius tamen est non consecrare alteram Hostiam. Et hæc omnia docet Nugnus in 3. part. tom. 1. q. 84. art. 6.

Sup. hoc dubio lege doctrinam Ref. not. seq. & ex illa inferes, quid potest fieri in hoc dubio, & in Refol. seq. §. vlt. cursum post mediū vers. Si reperis.

Sup. hoc lege doctrinam Ref. præterita.

3. Sed si constet, Sacerdotem esse mortuum in Missa, sed non constat in qua parte Missæ mortuus fuerit. Respondet Serra in cit. q. 83. art. 6. D. Th. quod quidam dicunt debere ponere aliam hostiam, & aliud vinum in Calice, & utramque hostiam, ac utrumque Calicem consecrare, alterum simpliciter, alterum sub conditione. Mihi probabilius videtur, satis esse, hostiam, & calicem, quæ inuenit in Altari, sub conditione consecrare, & non debere aliam hostiam, & vinum apponere: sicut, etsi certum esset primam Sacerdotem consecrasse Hostiam, & nesciretur consecrasse vinum, sufficeret quod in Altari inuenit consecrare secundum Sacerdotem. Ita Serra, qui optimè aduertit, quod in tali casu, si nullus inueniri posset Sacerdos, non esset licitum laico Sanguinem, aut Hostiam sumere: quia laico non licet sacrificium perficere. Vnde Hostia referenda esset in Pyxide, & Calix in Sacratio. Et si species vini corrumperentur, anrequa inueniretur qui eas sumeret Sacerdos, in piscinam proijciendæ essent. Alij dicunt, licere laico species consecratas, etiam vini sumere, non ad perficiendum sacrificiū, sed ob reuerentiā Sacramenti. Quæ omnia confirmat etiam Ludou. à San Ioan, vbi sup. diff. 12.

Sup. hoc inf. in tr. 2. Ref. 98. §. vlt. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 49. §. Sed si post medium, & seqq.

RESOL. CCXXXIX.

An si Sacerdos moriatur post consecrationem Corporis Christi, possit alius Sacerdos sequenti die sacrificium perficere?

Et an, deficiente Sacerdote post consecrationem Hostia, alius qui prædictum sacrificium perficere potest, debeat esse ieiunus, & nulla censura ligatus, & possit celebrare contritus, si desit copia Confessarij, & si reperiat Hostiam ab alio consecratam, satis sit, ut consecret Calicis vinum, & prosequens sumat utramque speciem?

Et aduertitur de Officio Veneris Sancti, quod in illo die non integratur, nec perficitur sacrificium, cum utraque species fuerit die externo iam consecrata, & sumpta, sed sumitur à Sacerdote tantum Hostia præcedentis sacrificij, & ideo illud Officium non vocatur, nec est Missa, nec sacrificium. Ex p. 10. tract. 11. & Misc. 1. Ref. 4.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam nouissimè docet Tamburinus opusc. de Sacrific. Missæ lib. 2.

cap. 8. §. 1. num. 6. vbi sic ait: Quid fiet, si nullus adsit, qui Missam perficere eodem die possit; adde tamen qui à loco distanti vocatus, die sequenti possit: Etenim vel in genuina impressione sic de hac re diffinitur. Quod si desit qui Missam perficiat, sequenti die perficiatur, aut sumatur ab alio Sacerdote in alia Missa Sacramentum. Non placuit hoc dictum ei, qui illud expurgauit, quare sic reposuit. Quod si desit qui perficiat, sequenti die sumatur ab alio in alia Missa Sacramentum. Citatque Suarez, D. Thomam, Azorium, Sorum, & Toletum. Hinc ergo oritur questio, an opinio genuina Auctoris, dicentis posse perfici die sequenti prædictam imperfectam Missam, sit probabilis, ac propterea immeritò expuncta? Certe non video, cur possit eodem die perfici, ut omnes concedimus, immo iniungimus etiam post sex, vel septem horas; ut contingeret, si defectus occurreret citius mane, & Sacerdos suppleturus inueniretur circa meridiem; non possit autem die immediatè sequenti. Illa enim mora in tali defectu non debet iudicari longa, ita ut continuari eadem Missa non possit die sequenti. Sicut enim die Veneris Sancti consumptio tunc exhibita continuat Missam diei præcedentis; nam propterea dicitur complementum sacrificij præteriti: ita in casu nostro, &c. Huc uelique Tamburinus.

2. Sed ego existimo, non esse recedendum à correctione Reuerendissimi Magistri Soci. Pelagij, & ideo constanter assero, sacrificium illud non posse perfici die sequenti; sed illa Hostia consecrata, ut postea à Sacerdote vel laico communicato sumatur. Hanc nostram sententiam apertè docet deus, & amicissimus Pater Auerla, de Sacram. Euchar. q. 11. sect. 2. vbi loquens de officio feræ sic ait: respondetur communi sententia, illa die in Ecclesia non offerri sacrificium; ut etiam patet ex eo, quod Sacerdos solum corpus, & non Sanguinem sumit. Et ratio redditur, quia ea propriè die celebratur sacrificium ipsum eruentum mortis Christi. Dum uero in Offeritorio nominatur sacrificium; non sumitur hoc nomen pro actione sacrificandi, sed pro re, quæ per se apta est sacrificio, nempe ipsum sacramentum. Sæpe enim sacrificium sic sumi solet, non pro actu, sed pro re, seu materia sacrificij. Quare nullatenus admittendum est quod ait Nugnus in art. 1. et præteritari dispensatione Christi Ecclesiam eo die præteritus ita celebrare. Certe enim nec apparet talis dispensatio, nec est necessaria. Similiter nec approbandum est, quod aliqui dicunt, ea die completi sacrificium inchoatum die præcedenti. Tum quia iam illud sacrificium erat completum: & una consecratio non nisi per unam sumptionem debet completi, & consummari in ratione sacrificij. Tum quia sacrificium una die inchoatum, non potest completi alia die, nec post notabilem interruptionem. Vnde si deficiente Sacerdote post consecrationem, non impeniatur alius, nisi die sequenti, non potest iam completi illud sacrificium. Ita in terminis contra Tamburinum Auerla. Vide etiam ipsum, sect. 16. §. 10.

3. Probatum hoc etiam ex Rubrica Missalis, cap. de defectibus vini, num. 8. vbi notatur, quod si expectando aliquandiu haberi possit materia apta illius speciei, cuius defectus deprehenditur, expectandum esse, ne sacrificium remaneat imperfectum. Vbi dicitur, aliquandiu, quia si esset nimis expectandum, adhuc non esset una moraliter actio. Iudicet modo Lector, si uerbum Rubricæ, uidelicet, aliquandiu possit verificari, & adaptari, ut uult Tamburinus, si Sacerdos suppleat defectum Missæ hodie non sequenti die; & quo pacto in tali casu possit aliquis dicere, sacrificium illud mortaliter esse unam actionem.

Sup. hoc...

Sup. hoc...